

БИБЛИОТЕКАРСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

Репрезентативно удружење у култури основано 1947.
11000 Београд, Скерлићева 1, тел. 011/2451242 лок. 26
www.bds.rs, sekretar@bds.rs

ПИБ: 103999973
Матични број: 07070942
Шифра делатности: 9412
Т. рач. 250-1070186945091-91

бр. 44/2021
18. 2. 2021.

БИБЛИОТЕКАРСКО ДРУШТВО СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2020. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2021.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Рад Библиотекарског друштва Србије (БДС) у 2020. години у великој мери обележила је пандемија вируса корона, која је утицала на број и обим активности БДС, као и на прилагођавање формата активности новим околностима рада условљених мерама за сузбијање заразе. Претходна година за БДС имала је успешан почетак, како у виду редовних извршавања обавеза Друштва (одржане су редовне седнице Управног и Надзорног одбора и Скупштине БДС, усвојени су Извештај о раду и о финансијском пословању за 2019. годину), тако и у виду реализације активности предвиђених Програмом рада за 2020. годину: поднета су три пројекта (Министарству културе и информисања и Секретаријату за културу Града Београда), обновљен је позив за регистрацију самосталних стручњака у култури, одржан је први форум БДС у Новом Саду, Друштво је обављало и друге активности из домена своје мисије и библиотечко-информационе делатности. Погоршањем ситуације у земљи и проглашењем ванредног стања, Друштво је редуковало свој рад од средине марта до краја маја месеца услед рада од куће секретара Друштва и немогућности путовања и организације састанака и скупова, али је остало присутно пре свега преко своје БДС-листе, пружајући подршку колегиницама и колегама и јачајући осећај заједништва у потпуно новим и захтевним околностима рада. У том периоду настављена је планирана издавачка делатност БДС, а похвално је истаћи да ванредна ситуација у Србији током већег дела 2020. године није спречила реактивирање Секције за каталогизацију БДС, која је активно започела рад са новим чланством.

Од средине године дошло је до постепеног враћања рада БДС у редовне оквире, заказивања и одржавања седница Управе БДС, реализације одобреног пројекта код Министарства културе и информисања, планирања 17. међународне конференције са партнерима у Крагујевцу, издавачке делатности, итд. Међутим, објективне околности и препреке за редовно функционисање условљене мерама за сузбијање пандемије у Републици Србији условиле су да један део активности и планова не буде реализован у 2020. години, већ се преноси у 2021. Међу нереализованим активностима вредно је поменути овом приликом редефинисање рада стручних тела БДС, учешће на Београдском сајму књига (који није одржан у 2020), јачање сарадње са другим партнерима, као и одржавање форума БДС.

У 2020. години БДС је остварило важан сегмент дугорочног плана професионализације пословања, ангажујући сталног секретара са 50% радног времена.

ЧЛАНСТВО

Број редовних чланова БДС у 2020. години са плаћеним чланаринама био је 767, што је пад од 82 члана или 9% у односу на 2019. годину (849). Узимајући у обзир околности рада и живота у 2020. години Управни одбор БДС је на својој седници одржаној 22. 1. 2021. године констатовао да је пад броја чланова очекиван, али и да је са друге стране позитивно да је остварен ниво од 91% чланства у односу на редовну 2019. годину, која је према броју чланова била и најуспешнија година за Друштво од 2016. То показује да су чланови БДС остали уз Друштво, које је остварило своју мисију и сврху постојања повезујући колеге и дајући подршку у ванредним и тешким околностима рада. Од 767 чланова њих 754 је попунило електронску приступницу на веб-сајту БДС или 98,3%.

Укупан број регистрованих чланова БДС закључно са 31. 12. 2020. године је 1.102, од којих попуњену електронску приступницу и члански број који се води на име има 1.047 или 95%. БДС позива чланове БДС који нису сигурни у вези тога да ли је попуњена електронска приступница да то провере са секретаром БДС.

У 2020. години број почасних чланова БДС остао је на 15, на основу одлуке Управног одбора БДС из 2018. године.

ЧЛАНАРИНА

Годишња чланарина БДС за 2020. годину је одлуком Управног одбора у јануару 2020. повећана на 1.200 динара, што је повећање од 200 динара или 20% у односу на претходне године. Повећање чланарине није се негативно одразило на број чланова и оправдано је општим повећањем трошкова у земљи и редовним функционисањем БДС.

Плаћање чланарине за текућу годину је према Статуту БДС било одређено до 31. марта 2020, али је услед проглашења ванредног стања у Републици Србији, које је трајало два месеца од средине марта 2020. године, Управа БДС 8. маја 2020. продужила плаћање чланарине до 1. јуна.

ЗБИРНИ ИЗВЕШТАЈ

о чланству и плаћеним чланаринама по подружницама
Библиотекарског друштва Србије у 2020. години

округ/подружница	укупан број чланова	број плаћених чланарина	%
Северно-бачки	14	4	28,6
Средње-банатски	20	11	55
Северно-банатски	27	18	66,7
Јужно-банатски	29	16	55,2
Западно-бачки	40	37	92,5
Јужно-бачки	86	71	82,6
Сремски	64	45	70,3
Мачвански	30	21	70
Колубарски	18	13	72,2
Подунавски	23	20	86,9
Браничевски	28	19	67,9
Шумадијски	53	41	77,4
Поморавски	28	9	32,1
Тимочка подружница	44	41	93,2
Златиборски	42	29	69
Моравички	57	46	80,7
Рашки	42	32	76,2
Расински	6	3	50
Нишавски	30	28	93,3
Топлички	24	11	45,8
Пиротски	24	17	70,8
Јабланички	17	2	11,8

Пчињски	22	21	95,5
Косово	1	-	-
Београдска подружница	94	48	51,1
Подружница специјалних библиотека	30	21	70
БМС и Универзитет у Новом Саду	59	28	47,5
УБСМ и Универзитет у Београду	75	52	69,3
Народна библиотека Србије	75	63	84
УКУПНО	1102	767	69,6
Укупан број регистрованих чланова ¹	1047	754	72
Почасни чланови ²	15	-	-

ПОДРУЖНИЦЕ БДС

У 2020. години рад БДС остваривао се кроз 28 подружница Друштва (не рачунајући Косово и Метохију), организованих претежно према територијалном принципу. Одлука УО БДС из 2016. године о броју и величини подружница остала је на снази у 2020. години.

1. Подружница Северно-бачког округа
2. Подружница Средње-банатског округа
3. Подружница Северно-банатског округа
4. Подружница Јужно-банатског округа
5. Подружница Западно-бачког округа
6. Подружница Јужно-бачког округа
7. Подружница библиотекара Срема
8. Подружница Мачванског округа
9. Подружница Колубарског округа
10. Подружница Подунавског округа
11. Подружница Браничевског округа
12. Подружница Шумадијског округа
13. Подружница Поморавског округа
14. Тимочка подружница
15. Подружница Златиборског округа
16. Подружница Моравичког округа
17. Подружница Рашког округа
18. Подружница Расинског округа
19. Подружница Нишавског округа
20. Подружница Топличког округа
21. Подружница Пиротског округа
22. Подружница Јабланичког округа
23. Подружница Пчињског округа

¹ Чланови са евиденционим чланским бројем и попуњеном електронском приступницом.

² Чланови, који према Статуту имају статус почасног члана, додељеног од стране Управног одбора.

24. Београдска подружница
25. Подружница специјалних библиотека
26. Подружница Библиотеке Матице српске и Универзитета у Новом Саду
27. Подружница Универзитетске библиотеке и Универзитета у Београду
28. Подружница Народне библиотеке Србије

Просечан број чланова БДС по подружници у 2020. години био је 27. У 2020. години најбројнија подружница БДС је из Јужно-бачког округа са 71 чланом.

Обухваћеност плаћених чланарина у односу на укупан број чланова БДС од 2016. године пао је на 69,6% у 2020. години, у односу на 83,2% у 2019. Надпросечан проценат обухваћености чланства које је у 2020. години обновило или први пут платило чланарину (70% или више) имало је 15 подружница. Највећи проценат плаћених чланарина у односу на укупан број чланова подружнице имале су подружнице Пчињског округа (95,5%), Нишавског округа (93,3%), Тимочка подружница (93,2%) и Западно-бачког округа (92,5%). Код осталих подружница проценат је испод 90%, а код пет подружница и испод 50%.

Током 2020. године у 19 од 28 подружница дошло је до пада броја чланова у односу на претходну годину, у шест се број чланова повећао, док је у три остао исти. У неким случајевима пад броја чланова је веома изражен: подружнице Јужно-банатског, Топличког и Јабланичког округа, односно Београдска подружница која је у 2019. години била најбројнија. У случају Северно-бачког, Поморавског, Расинског и Јабланичког округа њихове подружнице имале су мање од 10 редовних чланова БДС, што је према Одлуци Управног одбора један од услова за подружнице. Овај проблем је већ више година присутан код неколико подружница БДС.

Са друге стране, позитивни су примери подружница које су оствариле раст током 2020. године, као у случају подружница Западно-бачког, Јужно-бачког, Нишавског округа, Подружнице Народне библиотеке Србије, и нарочито Пчињског округа. Код једног броја подружница постоји стабилан тренд броја чланова или константног раста током протеклих пет година, као у случају Подружнице Народне библиотеке Србије, подружница Западно-бачког, Јужно-бачког, Мачванског, Шумадијског, Моравичког, Рашког округа, односно Подружнице библиотекара Срема и Тимочке подружнице.

БРОЈ РЕДОВНИХ ЧЛАНОВА БДС ПО ПОДРУЖНИЦАМА					
ПОДРУЖНИЦА	БРОЈ ЧЛАНОВА				
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Подружница Северно-бачког округа	4	2	2	9	7
Подружница Средње-банатског округа	11	19	14	16	17
Подружница Северно-банатског округа	18	23	17	23	26
Подружница Јужно-банатског округа	16	26	14	16	18
Подружница Западно-бачког округа	37	29	14	14	31
Подружница Јужно-бачког округа	71	63	61	71	92
Подружница библиотекара Срема	45	50	47	48	31
Подружница Мачванског округа	21	24	25	23	8
Подружница Колубарског округа	13	13	4	11	14
Подружница Подунавског округа	20	21	13	17	0
Подружница Браничевског округа	19	25	20	17	20
Подружница Шумадијског округа	41	42	26	36	37

Подружница Поморавског округа	9	11	24	16	5
Тимочка подружница	41	41	40	36	19
Подружница Златиборског округа	29	38	27	39	31
Подружница Моравичког округа	46	47	42	40	41
Подружница Рашког округа	32	33	32	21	10
Подружница Расинског округа	3	5	3	5	7
Подружница Нишавског округа	28	24	15	16	43
Подружница Топличког округа	11	22	10	18	8
Подружница Пиротског округа	17	20	24	18	10
Подружница Јабланичког округа	2	12	11	11	20
Подружница Пчињског округа	21	3	1	3	0
Београдска подружница	48	80	65	65	44
Подружница специјалних библиотека*	21	21	15	26	
Подружница Библиотеке Матице српске и Универзитета у Новом Саду	28	35	44	36	24
Подружница Универзитетске библиотеке и Универзитета у Београду	52	61	45	51	31
Подружница Народне библиотеке Србије	63	59	58	57	35
(Косовска Митровица)	0	0	0	1	0
УКУПНО	767	849	713	760	629

* Подружница специјалних библиотека се у извештају за 2016. годину бројала у оквиру чланства Подружнице библиотека града Београда

Управни одбор БДС током 2020. године није завршио Пословник о раду подружница БДС, због тешкоћа у редовном раду УО БДС изазваних пандемијом корона вируса. Доношење Пословника потребно је да уђе у Програм рада БДС за 2021. годину.

Извештаје о раду за 2020. годину доставиле су следеће подружнице:³

- 1) Подружница Мачванског округа;
- 2) Подружница библиотекара Тимочке крајине;
- 3) Подружница поморавског округа;
- 4) Подружница Библиотеке матице српске и Универзитета у Новом Саду;
- 5) Београдска подружница;
- 6) Подружница Народне библиотеке Србије;
- 7) Подружница пиротског округа;
- 8) Подружница браничевског округа;
- 9) Подружница подунавског округа;
- 10) Подружница западnobачког округа;
- 11) Подружница јужнобачког округа;
- 12) Подружница рашког округа;
- 13) Подружница специјалних библиотека;
- 14) Подружница моравичког округа;

³ Извештаји о раду подружница за 2020. годину налазе се у прилогу Извештаја о раду БДС за 2020. годину.

- 15) Подружница колубарског округа;
- 16) Подружница златиборског округа;
- 17) Подружница шумадијског округа;
- 18) Подружница јабланичког округа.

СКУПШТИНА БДС

Скупштина БДС је највиши орган управљања Друштвом и чине је представници свих чланова Друштва. Сваку подружницу на Скупштини заступају по четири представника: председник подружнице и три представника које бира подружница.

У 2020. години одржана је једна редовна Скупштина, у четвртак 20. фебруара 2020. године у амфитеатру Народне библиотеке Србије. Уз присуство 64 од укупно 107 делегата фокус скупштинског рада заснивао се на дискусији, образлагању, верификацији и једногласном усвајању следећих докумената Друштва:

- Записника са 7. редовне седнице Скупштине БДС у мандатном периоду 2015-2019. од 25. фебруара 2019. године,
- Извештаја о раду Библиотекарског друштва Србије и подружница БДС у 2019. години (известилац Богдан Трифуновић, председник БДС),
- Извештаја о финансијско-материјалном пословању БДС за 2019. годину (известилац Садија Хоџић, председник Надзорног одбора),
- Извештаја о раду Управног одбора БДС у 2019. години (известилац Богдан Трифуновић, председник БДС),
- Програма рада БДС у 2020. години (подносилац Програма Богдан Трифуновић).

У оквиру последње тачке дневног реда *Текућа питања*, интересовање за дебату присутних делегата побудила су питања (ре)активирања и очувања постојећих секција и комисија Друштва, док је кратко представљање досадашњег рада Секције за дигиталну трансформацију библиотека, која је формирана у 2019. години, било поверено њеном председнику Андрији Сагићу. Такође се дискутовало и о актуелној теми измене и допуне Правилника о стицању виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности, током које су појашњена одређена питања.

Седници Скупштине претходила је 1. редовна конститутивна седница Надзорног одбора БДС на којој су разматране груписане аналитичке картице књижења припремљене од стране ангазоване књиговодствене агенције, те је на основу надзора над финансијско-материјалним пословањем Друштва Скупштини БДС препоручено да прихвати финансијски извештај за 2019. годину. Надзорним одбором у мандатном периоду 2019-2023. председаваће Садија Хоџић.

УПРАВНИ ОДБОР

Управни одбор Библиотекарског друштва Србије броји 15 чланова, председник, потпредседник и секретар БДС су чланови УО по функцији, док 12 чланова УО бира Скупштина Друштва на предлог подружница БДС.

Чланови Управног одбора у мандатном периоду 2019-2023. (изабрани на Скупштини БДС 15. маја 2019):

1. Богдан Трифуновић, председник
2. Дејан Вукићевић, потпредседник
3. Бојана Вукотић
4. Весна Степановић

5. Милица Кирћански
6. Драгослава Родаљевић
7. Татјана Брзуловић-Станисављевић
8. Оливера Настић
9. Дејан Ацовић
10. Ана Јанковић
11. Ивана Јаношевић
12. Лариса Микић
13. Оливера Кривошић
14. Соња Ивановић
15. Никола Петаковић, секретар

УО БДС је у току 2020. године одржао две редовне и две електронске седнице.

4. редовна седница, 16. јануар 2020.

Донета Одлука о висини годишње чланарине у БДС за 2020. годину, која износи 1.200,00 динара. До повећања номиналног износа дошло је између осталог због повећања зарада запосленима у институцијама културе, али и многобројним садржајима које Друштво нуди својим члановима из сопствених прихода од чланарине. Поднет Извештај о чланству у Друштву за 2019. годину. Укупан број регистрованих чланова 962, са плаћеном чланарином 820.

Поднет Извештај о раду Управног одбора БДС за 2019. годину. Одржане четири редовне и једна електронска седница.

Поднет Извештај о активностима Друштва у 2019. години. Најважнији сегменти: стицање статуса репрезентативног удружења у култури, формирање Статусне комисије за процену стицања статуса самосталног стручњака у библиотечко-информационој делатности, одржавање изборне скупштине БДС, одржано 7 форума Друштва, 2 прихваћена пројекта код МКИ, организовање 16. конференције БДС, реализација издавачке делатности у складу са планираним, одржавање редовне годишње скупштине БДС, делимично обнављање рада стручних тела, обновљена сарадња са удружењима из региона, покренута иницијатива за измену постојећег правилника и модела за откуп књига за јавне библиотеке, расписани конкурси за годишње награде, урађена нови веб-сајт, одлазак чланова на ИФЛА конгрес у Атину.

Изнети предлози за програм рада у 2020. години: наступ на Београдском сајму књига, пројектна активност код МКИ за библиотечко-информациону делатност и вршење поверених послова репрезентативног удружења у култури, одржавање 17. конференције Друштва са темом мобилног библиотекарства, издавачка делатност – зборник радова са 16. конференције и два броја часописа Библиотекар.

Утврђено место и датум одржавања 1. редовне седнице Скупштине БДС – период између 19. и 21. фебруара, Амфитеатар Народне библиотеке Србије

Донета Одлука о уреднику зборника радова са 16. конференције БДС под називом Мале библиотеке у великом дијалогу за промене.

Поднета иницијатива за реактивирањем Секције за каталогизацију БДС.

1. електронска седница, 10. јуни 2020.

Поднет извештај председника БДС о финансијском стању на текућем рачуну Друштва, подржаним пројектима код МКИ за 2020. годину, регулисању годишње чланарине Друштва код међународне библиотечке асоцијације ИФЛА.

Одређени приоритети рада БДС до краја 2020. године у светлу последица Ковид-19 пандемије: израда новог контингента чланских карата поче од ев. чл. броја

686, донета Одлука о одржавању 17. конференције БДС – тема: мобилно библиотекарство у најширем смислу, место: Крагујевац, датум: 14. и 15. децембар, расписивање Позива за радове, одређивање састава Организационог и Програмског одбора Конференције.

Донета Одлука о реактивирању Секције за каталогизацију БДС.

Донета Одлука о финализацији израде Пословника о раду подружница БДС.

5. редовна седница, 30. септембар 2020.

Донете Одлуке о расписивању конкурса за награде БДС у 2020. години, саставима жирија за награде и висини новчаних награда.

Поднета информација о припреми одржавања 17. конференције БДС са учешћем чланова Организационог одбора Конференције. Формат одржавања: хибридни (онлајн и учешће уживо), место и датум непромењени, развој догађаја зависиће од епидемиолошке ситуације.

Понуђен и усвојен предлог Уговора о раду за секретара БДС са 50 процената ангажовања од укупног радног времена, чиме се испуњава професионализација рада БДС кроз годишње планиране активности у 2020. години.

Разматрано очување статуса репрезентативности Друштва у наредном периоду кроз повремено објављивање сталних јавних позива за самосталне стручњаке у култури, али и активног учешћа Статусне комисије кроз активности из надлежности репрезентативних удружења – конкурисања за националне пензије, које представљају врхунски допринос појединаца у култури Републике Србије.

2. електронска седница, 16. новембар 2020.

Донета Одлука о одржавању 17. конференције БДС у онлајн окружењу, сходно условима трајања пандемије корона вируса.

Донета Одлука о обележавању Дана библиотекара Србије у онлајн окружењу. Том приликом биће саопштени добитници годишњих награда БДС, образложења жирија за награде уз обраћање лауреата. Церемонија уручења награда планира се за скуп у организацији Друштва за 2021. годину.

Поднета иницијатива Секције за дигиталну трансформацију библиотека БДС за организовање низа вебинара током 2021. године.

Поднет извештај Статусне комисије БДС о присуству организованог обуци за вођење регистра самосталних стручњака у култури и активностима Министарства културе и информисања РС у вези са аплицирањем за остваривање права на националну пензију у области културе.⁴

НАДЗОРНИ ОДБОР

Надзорни одбор има три члана, који за манданти период 2019-2023. година ради у саставу Садија Хоџић, председник, Милица Матијевић и Бојана Грујић, чланови.

Надзорни одбор БДС у 2020. години одржао је једну седницу, у четвртак 20. фебруара, у просторијама Народне библиотеке Србије, и том приликом је разматран финансијски извештај за 2019. годину, који је припремила овлашћена књиговодствена агенција. Седници је присуствовао и председник БДС, одговарајући на питања чланова Надзорног одбора у вези финансијског извештаја и појашњавајући детаље везане за

⁴ Извештај о раду УО БДС саставио је секретар БДС, МА Никола Петаковић.

пословање Друштва у 2019. години. Надзорни одбор је донео одлуку да позитивно оцени финансијски извештај и да предложи Скупштини БДС да извештај усвоји.

СЕКРЕТАР БДС

Од 2019. секретар БДС је Никола Петаковић, с којим је од 1. 10. 2020. године потписан Уговор о раду на одређено време (1. 10. 2020 – 31. 05. 2023), са договорених 50 процената ангажовања. Током 2020. године један део године секретар је своје обавезе обављао од од куће у зависности од стања у Републици Србији и доступности канцеларије Друштва, те ораганизацији рада Народне библиотеке Србије, на чијој адреси се налази седиште БДС. Редовне обавезе секретара, у складу са Статутом и сталним активностима БДС, укључују вођење канцеларије Друштва, евидентирање и унос предмета у е-деловодник БДС, организација и вођење електронске и папирне архиве БДС, пријем и поручбине канцеларијског материјала и рачунарских перифералија, пријем, слање и мапирање одлазних и долазних имејл порука. Као члан Управе БДС секретар обавља послове припреме, достављања позива и материјала делегатима, учешће у раду, изради записника и одлука усвојених на седницама Скупштине, Управног и Надзорног одбора БДС. Секретар одржава комуникацију са подружницама, стручним телима и свим изабраним комисијама Друштва, одговара на имејл поруке чланова БДС и решава административне послове према члановима, пословној банци, рачуноводственој агенцији, Министарству и другим партнерима. Учествује у издавачкој делатности БДС, кроз пријем и евиденција стручних радова пристиглих за часопис или зборник радова, односно комуникацију са ауторима чланака и уредницима издања. Он пружа и техничку подршку за припрему и реализацију активности БДС, укључујући форуме и конференције Друштва, за које је ангажован као члан организационих одбора конференција. Секретар повремено објављује информације о раду Друштва и активностима везаним за библиотечко-информациону делатност на званичној Фејсбук страници БДС, као и кроз мејлинг листу БДС.

СТРУЧНА ТЕЛА БДС

У 2020. години стручна тела БДС су као и Друштво у целини трпела последице пандемије корона вируса. Ипак, евидентно је дошло до напретка у раду стручних тела БДС, што се може приписати иницијативи Управе БДС, Програму рада Друштва за 2020. и активностима самих чланова стручних тела. У току претходне године интензивирањем је рад новоформиране Секције за дигиталну трансформацију библиотека, а реактивирањем је и рад Секције за каталогизацију.

Секција за каталогизацију је успешно реактивирала свој рад током 2020. године и окупила велики број заинтересованих чланова. Секција за дигиталну трансформацију библиотека успешно је окончала прву годину свог постојања, између осталог испланиравши серију стручних вебинара и прву онлајн конференцију која ће бити одржана у априлу 2021. године.

Три стручна тела БДС су доставила своје извештаје за претходну годину (у односу на само једно 2019):

- 1) Секција за каталогизацију;
- 2) Секција за матичне библиотеке;

3) Секција за дигиталну трансформацију библиотека.⁵

Ово је значајан напредак у последњих годину дана, до кога је дошло у неповољним околностима рада, који треба приписати организованим члановима стручних тела и њиховој одговорности према функционисању секција. Међутим, потребно је на нивоу целог Друштва редефинисати постојање стручних тела БДС према интересовањима и реалним потребама, с обзиром да већина секција и комисија и даље нема активности. Ово је потребно урадити како би се пажња БДС посветила активним стручним телима, а тиме обезбедила и већа подршка за активности које секције и комисије предлажу у свом раду.

ДАН БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ И НАГРАДЕ БДС

БДС је је у складу са традицијом и у 2020. години обележило Дан библиотекара Србије, 14. децембар. Услед мера за сузбијање пандемије корона вируса и заштите здравља, није било могуће организовати традиционалну свечану скупштину БДС, већ се скуп библиотекара преселио у онлајн окружење Zoom платформе и Facebook странице Друштва. Прво онлајн окупљање колега из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније у организацији БДС прошло је успешно, са око 150 активних учесника који су преко обе платформе пратили свечани програм Дана библиотекара и уједно почетак 17. конференције БДС „Мобилно библиотекарство“.

Након представљања нових издања БДС, новог броја научног часописа „Библиотекар“ (број 2 за 2020. годину, са темом рада библиотека и библиотекара током пандемије корона вируса), који је представила главна и одговорна уредница проф. др Драгана Грујић, и зборника радова „Мале библиотеке у великом дијалогу за промене“ са 16. конференције БДС одржане 2019. године, који је представила уредница мр Гордана Ђилас, одржан је најсвечанији део Дана библиотекара – проглашење лауреата награда БДС за 2020. годину.

БДС је 2. октобра 2020. године објавило позив за предлоге лауреата награда БДС, који је трајао 30 дана. Жирији за награде су током новембра месеца заседали и донели одлуке које су саопштене на Дан библиотекара Србије. У име жирија за награде *Запис*, *Стојан Новаковић* и *Најбољи библиотекар* током онлајн свечаности јавности су се обратили председници и чланови жирија Весна Петровић, Радивоје Додеровић и Милица Матијевић, и саопштили одлуке.

Лауреати награда БДС за 2020. годину су:

- за награду *Запис* **Марина Лазовић**, директор Народне библиотеке Смедерево,
- за награду *Стојан Новаковић др* **Жарко Војновић**, начелник Одељења за библиографију Народне библиотеке Србије, за књигу *Српске манастирске библиотеке до краја XVIII века* (Панчево: Градска библиотека, 2019),
- за награду *Најбољи библиотекар* **Гордана Вучковић**, самостални књижничар Народне библиотеке „Вук Караџић“ Крагујевац.

XVII КОНФЕРЕНЦИЈА БДС

Ове године се традиционални стручни скуп библиотечке заједнице у организацији БДС услед промена условљених ковид пандемијом одвијао у онлајн

⁵ Комплетни извештаји о раду стручних тела БДС за 2020. годину укључени су као прилог Извештају о раду БДС.

окружењу између 14. и 16. децембра 2020. године. Конференција под насловом *Мобилно библиотекарство: до удаљених корисника путем мобилних апликација, услуга и идеја* као и обично окупила је преко две стотине учесника, с тим што су овога пута учесници своја знања и искуства могли да поделе у тродневном богатом и динамичном програму путем Зум платформе или преноса путем Фејсбук странице Друштва.

За поменути прилику, која укључује и обележавање Дана библиотекара Србије 14. децембар, организатор је покренуо веб-сајт догађаја konf.bds.rs, који је послужио и за развој апликације 17. конференције БДС употребљиве на мобилним уређајима.

Свим регистрованим учесницима и ауторима стручних радова, који су излагали 15. и 16. децембра у четири ауторске, једној панел сесији и два вебинара са укупним трајањем од 10 радних сати, било је на располагању време за презентације и дискусије о најширем спектру мобилности у библиотекама. Теоријски и практични аспекти, ковид искуства, примери добре праксе показали су да рад библиотека на путу до својих удаљених корисника услуга може бити веома иновативан и садржајан. Своје радове у форми 13 занимљивих презентација излагале су колеге из Србије, Русије и Холандије, док су у оквиру дводелног вебинара о апликацијама представљене три апликације из области управљања документацијом, библиотечких апликација и апликација 17. конференције БДС, од стране стручњака из Србије и Хрватске. Такође је одржана и панел сесија о дигитализацији и приступу дигитализованој грађи у библиотекама, у којој је учествовало седморо стручњака из Србије. Присуство пријатеља Друштва у виду подршке кроз презентације компанијских производа и услуга које нуде, такође је било у складу са главном темом Конференције, између осталог и кроз укључења са терена.

БДС се захваљује на подршци Министарству културе и информисања, које је и у 2020. години подржало одржавање конференције Друштва, као и спонзорима 18. конференције, компанијама Тревис, Докус и Ебарт. БДС одаје захвалност и колегама из Народне библиотеке „Вук Караџић“ и Универзитетске библиотеке Крагујевац, који су до последњег часа били спремни да подрже оригинални план организације 17. конференције у Крагујевцу. БДС се нада да ће конференција Друштва у овом граду бити организована већ у 2021. години.

Организациони одбор XVII конференције

Мирко Демић, Народна библиотека „Вук Караџић“ Крагујевац, председник ОО
Весна Абадић, Универзитетска библиотека Крагујевац
Тамара Бутиган, Народна библиотека Србије
Бојана Вукотић, Народна библиотека Србије
Данијела Вулићевић, Библиотека „Слово“ Лапово
Виолета Јовичинац Петровић, Народна библиотека „Вук Караџић“
Оливера Кривошић, Библиотека Матице српске
Јовица Кртинић, Библиотека „Милутин Бојић“ Београд
Марјан Маринковић, Библиотека града Београда
Жаклина Николић, Библиотека Центар за културу, Кладово
Никола Петаковић, Библиотекарско друштво Србије
Марија Радуловић, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ Чачак
Богдан Трифуновић, Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ Чачак

Програмски одбор XVII конференције

Алеш Бошњак, ИЗУМ Марибор
Татјана Брзуловић Станисављевић, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“
Ана Јанковић, Народна библиотека Бор

Оливера Настић, Библиотека града Београда
Адам Софронијевић, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“

ФОРУМИ БДС

У 2020. години одржан је један форум БДС због проглашења ванредног стања и увођења мера за сузбијање пандемије корона вируса на територији Републике Србије, што је утицало и да се други заказани Форум БДС о систематизацији радних места у библиотекама (Земун, март 2020) откаже недељу дана пре одржавања.

1) Специфичности и проблематика у раду општинских библиотека – Нови Сад, 5. март 2020.

У четвртак, 5. марта, у 11 часова, у оквиру 10. Стручно-научног скупа „Дани библиотека и библиотекар“ на Међународном сајму књига у Новом Саду, у сарадњи са Градском библиотеком у Новом Саду и Подружницом БДС за Јужнобачки округ, у Мастер хали Конгресног центра, одржан је Форум БДС, са темом: „Специфичности и проблематика у раду општинских библиотека“. Поздравне речи присутнима упутили су директор Градске библиотеке у Новом Саду Драган Којић и председник Библиотекарског друштва Србије др Богдан Трифуновић. Модератор форума била је мр Милица Кирћански, председник Подружнице Јужнобачког округа и помоћник директора у Градској библиотеци у Новом Саду.

Излагачи на Форуму били су Бојана Грујић, МА, руководилац Одељења за унапређење, развој и надзор библиотечке делатности Градске библиотеке у Новом Саду и секретар Подружнице Јужнобачког округа; Мирослава Паравина, директорка Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Бачу; Драгана Петрић из Народне библиотеке „Вељко Петровић“ из Бачке Паланке. Сви излагачи отворили су већи број тема важних за функционисање општинских библиотека, како према законским нормативима тако и према потребама очувања завичајне баштине и пружања савремених услуга корисницима. У дискусију се укључило неколико присутних из публике, који су указали на проблеме недовољног броја стручних радника у општинским библиотекама, односно комплексности послова дигитализације библиотечке грађе коју је скоро немогуће радити без запошљавања стручних лица за те послове. Неки од закључака Форума у Новом Саду били су да општинске библиотеке треба да се ослоне на своје матичне библиотеке стварајући нове партнерске односе и продубљујући стару сарадњу, што је нарочито важно за послове дигитализације.

Форуму је присуствовало око 60 колегиница и колега из читаве Србије.

ИЗДАЊА БДС У 2020.

Часопис „Библиотекар“

У 2020. години објављена су два редовна броја научног часописа „Библиотекар“. Часопис је током ове године задржао свој научни статус (М53) који додељује Министарство науке и реферише се у EBSCO и CEEOL базама. У циљу веће видљивости часописа на глобалној мрежи сви радови објављени у *Библиотекару* имају дигитални идентификатор објекта – DOI број (Digital Object Identifier). Часопис је видљив у електронском облику на веб-сајту Друштва, излази у тиражу 500 примерака и дистрибуира се широм Србије и у иностранству. Редакцију часописа чине проф. др

Драгана Грујић (главни и одговорни уредник), др Богдан Трифуновић, др Татјана Брзуловић Станисављевић, др Драгана Милуновић, Оливера Кривошић, Бојана Вукотић, др.сц. Марина Винај, доц. др Анна Ангелова и dr. Wooseob Jeong.

У јулу 2020. године објављен је број 1/2020, који је од овог броја могуће читати, у режиму отвореног приступа, путем новог сајта bibliotekar.online. Тема броја биле су *Мобилне апликације у библиотекама*, што је био својеврсни теоријски увод у 17. конференцију БДС.

У децембру 2020. објављен је број 2/2020, са веома актуелном темом *Рад библиотека(ра) током пандемије*. Кроз десет тематски повезаних радова читаоци могу да открију како су библиотекари не само у земљи, већ и у свету, у складу са својим могућностима, одговорили на изазове пандемије.

Зборник радова

БДС наставља с радом на промовисању и развоју библиотечно-информационе делатности, између осталог и организовањем конференција, које се традиционално одржавају у част Дана библиотекара Србије, 14. децембра. Шеснаеста конференција *Мале библиотеке у великом дијалогу за промене* у организацији Друштва, одржана је у Народној библиотеци Србије 12. и 13. децембра 2019. године.

Након позива ауторима да доставе радове, који су ушли у програм конференције, прихваћене радове су рецензирани чланови Програмског одбора. За зборник *Мале библиотеке у великом дијалогу за промене* прихваћено је четрнаест радова. Радови у зборнику распоређени су према редоследу излагања на конференцији. Уредник Зборника је мр Гордана Ђилас и он је штампан у тиражу 300 примерака.

Осим радова у којима су презентоване активности појединих јавних библиотека у Србији, библиотека при високошколским установама, специјализованим и највишим научним установама, специјалних и школских библиотека, у Зборнику се налазе и радови колега из библиотека у Словенији, Хрватској као и рад Гине де Алвис, независног истраживача из Сингапура. Може се уочити и *genius loci* савременог библиотекарства у глобалном информатичком окружењу. Разлог зашто се развој савремених технологија огледа и у развоју библиотекарства наизглед је парадоксалан, а управо је тај да библиотекарство задржава традиционално и трајно добро као аксиоме своје делатности – тачност, сигурност и поузданост.

РАД БДС НА УНАПРЕЂЕЊУ И ЗАШТИТИ СТРУКЕ

Друштво у 2020. години није имало акредитовани семинар, нити је пријавило свој семинар за 2021. годину. Потребно је да се активније ради на овом сегменту како би БДС кроз акредитоване семинаре даље ширило своју мисију и истовремено активније радило на унапређењу или заштити струке.

На иницијативу чланова БДС из Подружнице Тимочке крајине, Друштво је обновило јавну расправу око модела откупа књига за јавне библиотеке Министарства културе и информисања у 2019. години, да би почетком 2020. године на адресу Министарства културе и информисања био упућен предлог за унапређење модела откупа књига за јавне библиотеке. БДС са задовољством може да констатује да су неке од препорука Друштва препознате у откупу за 2020. годину, што показује да је иницијатива БДС имала одјека код доносиоца одлука, и да је откуп од ове године био далеко рационалнији према мањим библиотекама у Србији.

Чланови Подружнице Библиотекарског друштва Србије за Нишавски округ присуствовали су 23. 01. 2020. године састанку са представницима радне групе која ради на припреми документа, предлога измена и допуна *Правилника о ближим условима за стицање виших стручних звања у библиотечко-информационој делатности*, који је одржан у просторијама Народне библиотеке „Стеван Сремац“ у Нишу.

Чланица БДС Даниела Скоковић на позив председника БДС представљала је Друштво на конференцији „Циљеви одрживог развоја за све“ („Dorćol Platz“ у Београду, среда 4. март 2020. године), која је била посвећена покретању Платформе за општедруштвени дијалог, а под покровитељством амбасада Савезне Републике Немачке и Швајцарске конфедерације.

У априли 2020. године БДС је на адресу помоћнице министра културе Данијеле Ванушић упутило допис у вези објаве Министарства који је нејасно препоручивао „наставак рада установа“, наглашавајући у свом допису актуелно стање у библиотекама Србије и врсте подршке које надлежно Министарство може да пружи у околностима трајања ванредног стања у Србији.

Од проглашења ванредног стања у Републици Србији због пандемије корона вируса (средина марта 2020), БДС листа била је најактивнији ресурс за размену информација у струци – од проглашења ванредног стања 15. марта до краја 2020. године покренуто је 64 различите теме (не рачунајући честитке за Нову годину и сличне пригодне објаве), које су имале више стотина постова и учесника дискусије. У оквиру ових тема налазе се и теме које су помогле библиотекама и запосленима са практичним информацијама за рад у условима пандемије, преносећи искуства и документе који су давали практичне смернице у тим процесима. Листа БДС окупља преко 1.000 претплатничких имејл адреса и као таква највећа је у Србији.

САРАДЊА У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

БДС је у 2020. години наставило чланство и сарадњу са IFLA, одржавајући статус редовног члана најзначајнијег удружења библиотекара на свету.

Услед последица пандемије корона вируса изостала је значајнија сарадња током 2020. године. Ипак, вредно је напоменути да је на позив председнице Друштва библиотекара Републике Српске Стојке Мијатовић, БДС било гост на седници Управе ДБРС, која је одржана у Вишеграду 9. октобра 2020. године. Драгослава Родаљевић, члан УО БДС, испред Библиотекарског друштва Србије присутнима је честитала Дан библиотекара и у пар речи представила трендове у процесу дигитализације и заштити старе и ретке књиге у Србији. Закључила је констатацијом да је БДС отворено за сваки вид сарадње са Друштвом библиотекара Републике Српске. Председница Стојка Мијатовић је предложила да се конкретнија сарадња договори на заједничкој седници управа два друштва, ДБРС и БДС. Место и време седнице ће бити накнадно договорени, у складу са ситуацијом везаном за пандемију COVID-19.

СТАТУС РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТИ

Решењем министра културе и информисања од 14. јануара 2019. године Библиотекарском друштво Србије утврђен је статус репрезентативног удружења у култури за библиотечко-информациону делатност за територију Републике Србије.

БДС је почетком 2020. године конкурисало са пројектом за вршење поверених послова код Министарства културе и информисања, за шта је одобрено 200.000 динара.

Статусна комисија БДС, надлежна над питањима регистрације самосталних стручњака у култури који обављају библиотечко-информациону делатност у Републици Србији, у фебруару 2020. године објавила је јавни позив за самосталне стручњаке, али се до краја године нико није на њега јавио. Због пандемије корона вируса није било значајнијих активности на овом пољу до краја 2020. године.

ПРОЈЕКТИ БДС

1) Шта је мобилно у библиотечко-информационој делатности? Технологије, услуге, информације, идеје

Пројекат БДС одобрен на конкурс Министарства и културе из библиотечко-информациону делатност у 2020. години, подржан у износу 1.160.500,00 динара, од којих је искоришћено 948.290,00 динара за следеће активности:

- објављивање научног часописа за библиотечко-информациону делатност „Библиотекар“;
- објављивање зборника радова са XVI конференције БДС „Мале библиотеке у великом дијалогу за промене“;
- објављивање веб-сајта и апликације XVII конференције БДС „Мобилно библиотекарство“;
- развој апликације „Библиотеке Србије“.

Неутрошена средства, у износу 212.210,00 динара, која су била предвиђена за трошкове пута и смештаја учесника конференције, односно штампање материјала конференције БДС, враћена су у буџет Републике Србије у складу са потписаним уговором.

2) Пројекат за вршење поверених послова репрезентативног удружења

У 2020. години Друштву је одобрено од стране Министарства културе и информисања 200.000,00 динара за вршење поверених послова, за ангажовање лица за обраду података и вођење документације о самосталним стручњацима, ангажовање правника, књиговодствене агенције и рад Статусне комисије. Од ових средстава искоришћено је 110.000,00 динара за ангажовање књиговодствене агенције БДС у 2020. години (50.000) и за ангажовање лица (60.000), док је остатак од 90.000,00 динара враћен у буџет Републике Србије.

БДС је на адресу Секретаријата за културу Града Београда послало пројекат у вези учешћа на Београдском сајму књига 2020. године, али је због проглашења ванредног стања Град Београд поништио конкурс.

ВЕБ-САЈТ, БДС ЛИСТА И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ

Током 2020. године веб-сајт Друштва био је основни инструмент за објављивање вести, саопштења и извештаја од значаја за рад удружења. Уредник веб-сајта је Богдан Трифуновић, док је за администрацију задужен и Бојан Николић. Део веб-сајта посвећен часопису „Библиотекар“ уређује главна и одговорна уредница Драгана Грујић.

Поред веб-сајта врло је активна и мејлинг листа БДС, која је највећа таква листа у Србији са преко 1.000 mail адреса. Листа је коришћена и за важне информације које

се не тичу само БДС, већ библиотечко-информационе делатности у целини и једна је од најпопуларнијих дестинација за јавне дискусије библиотекара Србије.

БДС наставља да активно одржава страницу на Facebook-у, коју је крајем 2020. године пратило око 2.500 појединаца.

Друштво има и своје профиле на мрежама Twitter и LinkedIn, али је остао стари проблем непостојања уредника који би модерирани и објављивали садржај на њима.

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ – БИЛАНС УСПЕХА ЗА 2020.

Друштво је у 2020. години имало укупне приходе од 2.092.320,62 динара и расходе од 1.773.028,63 динара. **Остварен је позитиван финансијски резултат вишка прихода над расходима од 319.291,99 динара.**

Структура прихода у 2020. години:

- приход од чланарина.....1.029.916,00
- приход од пројеката и спонзора.....1.058.290,00
- приход од донација из иностранства.....4.114,62

Укупно: 2.092.320,62

Извештај о раду БДС у 2020. години саставили су

Председник БДС
др Богдан Трифуновић

и

Секретар БДС
Никола Петаковић

Прилози:

- Извештаји о раду подружница Библиотекарског друштва Србије за 2020. годину
- Извештаји о раду стручних тела Библиотекарског друштва Србије за 2020. годину
- Извештај о раду Управног одбора Библиотекарског друштва Србије у 2020. години
- Биланс успеха, Закључни лист, Дневник налога и картице главне књиге за 2020. годину

СКУПШТИНА БИБЛИОТЕКАРСКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ